

**Badanie i analiza potrzeb w celu opracowania materiałów
dla cyfrowo kompetentnych nauczycieli języków
w ramach projektu**

„Integracja edukacji cyfrowej w nauczaniu języków obcych osób dorosłych (IDEAL)”

Kwiecień 2020

Partnerzy projektu:

Volkshochschule im Landkreis Cham e.V., Niemcy
www.vhs-cham.de

InnoQuality Systems, Irlandia
www.innoqualitysystems.com/

SudConcept, France
www.sudconcept.eu

University
of Humanities
and Economics
in Lodz

Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi, Polska
www.ahe.lodz.pl

Universidad de Extremadura, Hiszpania
www.unex.es

Università per Stranieri di Siena, Włochy
www.unistrasi.it

SPIS TREŚCI

Podziękowanie	3
Wprowadzenie	3
Kontekst badania	3
Główne etapy i działania w ramach badania	4
Kompetencje cyfrowe nauczycieli języków	5
Obecna sytuacja w strategii nauczania języków obcych i programów w kontekście cyfryzacji	14
Wykorzystanie narzędzi i metod cyfrowych w nauczaniu języków obcych oraz dobre praktyki w tym zakresie	15
Zalecenia	17
Wnioski	19
Załącznik 1 Lista pytań do samooceny	20
Załącznik 2 Lista pytań skierowanych do grup dyskusyjnych	24
Załącznik 3 Lista zagadnień/tematów omówionych przez grupy ekspertów	25
Referencje	26

Podziękowanie

Dokument jest wspólną inicjatywą całego partnerstwa, z cennym wkładem osób z instytucji partnerskich, a także kluczowego personelu i nauczycieli w obszarze nauczania języków obcych. Autorzy ponoszą odpowiedzialność za wszelkie błędy lub pominięcia.

Wprowadzenie

Celem niniejszej publikacji jest wnikliwa analiza obecnego poziomu kompetencji cyfrowych nauczycieli języków obcych oraz znalezienie sposobów jak wesprzeć nauczycieli języków w zakresie odpowiednich kompetencji cyfrowych wykorzystywanych w celach zawodowych, a także jak wzmocnić ich pozycję w korzystaniu z nowych narzędzi cyfrowych w praktyce dydaktycznej.

Kim jest kompetentny cyfrowo nauczyciel języka w edukacji dorosłych?

W Europie zauważamy szereg szybko zmieniających się wymagań wobec nauczycieli języków obcych zajmujących się edukacją osób dorosłych, które nakładają nowe i wymagające stałej aktualizacji umiejętności jak i wymuszają posiadanie szerszego zestawu kompetencji. Era cyfryzacji obejmuje również obszar nauczania języków, co oznacza, że nauczyciele muszą podnosić swoje kompetencje cyfrowe, aby prowadzić działalność dydaktyczną na współczesnym i konkurencyjnym poziomie oraz poprawić doświadczenia swoich uczniów, w tym osób ze środowisk migracyjnych, uchodźców, osób uczących się czytania i pisania, osób starszych itp. Dlatego ważne jest odniesienie się do profilu kompetentnego cyfrowo nauczyciela języków, uwzględniając wymagania *Ram Kompetencji Cyfrowych dla Edukatorów* (DigCompEdu, 2017), a także aktualizację *Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego* (CEFR, 2018) z nowymi deskryptorami.

Oprócz europejskiego profilu cyfrowo kompetentnego nauczyciela języka, w projekcie „Integracja edukacji cyfrowej w nauczaniu języków obcych osób dorosłych (IDEAL)” zostanie opracowane praktyczne podejście z przykładami i narzędziami dla nauczycieli języków, jak i sposoby określania kompetencji cyfrowych w nauczaniu języków obcych w codziennej praktyce dydaktycznej. Ponadto na platformie w ramach otwartych zasobów edukacyjnych (OER) będą dostępne samouczki wideo i dodatkowe informacje dla nauczycieli języków obcych w całej Europie.

Kontekst badania

Niniejsze badanie pozwoliło na poznanie zakresu wykorzystania narzędzi cyfrowych w procesie nauczania języków przez nauczycieli oraz wpływu poziomu kompetencji cyfrowych nauczycieli na innowacje w edukacji i szkoleniach. Dokument ten koncentruje się na wykorzystaniu ICT (TIK) i OER (OZE) głównie wśród nauczycieli języków prowadzących zajęcia w kraju przyjmującym, a także języków obcych w nauczaniu osób dorosłych.

Nauczanie języka kraju przyjmującego jest rozumiane jako proces nauczania języka do celów integracyjnych w kraju przyjmującym grupę osób, włączając integrację zawodową.¹

Nauczanie języka obcego odnosi się do nauczania lub uczenia się języka obcego poza środowiskiem, w którym jest on powszechnie używany.²

Przez osoby dorosłe uczące się rozumiemy uczestników kursów językowych dla migrantów, którzy zdobywają doświadczenie i kompetencje w języku kraju przyjmującego, jako uczestnicy zajęć języków obcych chętni do zdobycia kompetencji językowych w celach zawodowych, a także z powodów osobistych, np. hobby lub podróż. Oznacza to również, że „dorosły” jest definiowany jako każdy, kto nie jest objęty systemem edukacji podstawowej (obowiązkowej).

W tym badaniu analizujemy kontekst korzystania z ICT i OER, a także poziom kompetencji cyfrowych nauczycieli języków w następujących krajach: Niemczech, Irlandii, Włoszech, Francji, Polsce i Hiszpanii. Przedstawiamy obecny stan polityki i programów językowych w kontekście cyfryzacji, oraz stopień, w jakim narzędzia i metody cyfrowe są obecnie wbudowane w proces nauczania języków oraz w jakim stopniu programy szkoleniowe i programy doskonalenia zawodowego sprzyjają doskonaleniu cyfrowych kompetencji nauczycieli języków obcych. Dzięki przeprowadzonemu badaniu zostaną zebrane dobre praktyki w zakresie wykorzystania technologii cyfrowych, stanowiące wsparcie dla innowacyjnego kształcenia i szkolenia oraz w celu dostosowania ich do kontekstu nauczania języków.

Główne etapy i działania w ramach badania

Aby osiągnąć powyższe cele, w poszczególnych krajach partnerskich przeprowadzono szereg działań:

1. Dystrybucja i analiza wyników KWESTIONARIUSZA SAMOCENY opartego na DigCompEdu, które posłużyły do wskazania obecnego poziomu kompetencji cyfrowych nauczycieli języków obcych w krajach partnerskich.
2. Powołanie GRUP DYSKUSYJNYCH w celu analizy wyników kwestionariusza samooceny DigCompEdu, aby zidentyfikować potrzeby nauczycieli języków obcych w kontekście cyfryzacji i zmiany związane z nowymi deskryptorami opracowanymi w ramach CEFR, a także aby zebrać istniejące pomysły, koncepcje i dobre praktyki w ramach włączania narzędzi cyfrowych do nauczania języków. Grupy dyskusyjne składały się z 10 nauczycieli języków - lista omówionych pytań i zagadnień znajduje się w *Załączniku 2*.
3. Powołanie GRUPY EKSPERTÓW w celu zebrania dodatkowych informacji na temat wyników kwestionariuszy, określenia aktualnego stanu wykorzystania narzędzi cyfrowych w nauczaniu języków, a także sformułowania zaleceń dotyczących pedagogicznych aspektów wykorzystania narzędzi cyfrowych w procesie nauczania języków. Grupy ekspertów składały się z 3 ekspertów specjalizujących się w cyfryzacji / lub CEFR. Lista zagadnień / tematów omawianych przez grupy ekspertów znajduje się w *Załączniku 3*.

---

¹ Learning the language of the host country for professional purposes. Outline of issues and educational approaches, Language Policy Unit, DG II – Education Department, Council of Europe

² Moeller, Aleidine Kramer and Catalano, Theresa, "Foreign Language Teaching and Learning" (2015). Faculty Publications: Department of Teaching, Learning and Teacher Education. 196
<http://digitalcommons.unl.edu/teachlearnfacpub/196>

4. Badania dostępnych dokumentów zawierających informacje dotyczące polityki i programów w zakresie kształcenia językowego, stopnia wykorzystania narzędzi cyfrowych i metod w procesie nauczania, zakresie wsparcia i stopnia, w jakim programy szkoleń edukacyjnych i programy doskonalenia nauczycieli języków sprzyjają rozwijaniu kompetencji cyfrowych, informacje dotyczące dobrych praktyk korzystania z technologii cyfrowych w celu doskonalenia, innowacyjnego kształcenia i szkolenia.

Zagadnienia omawiane przez grupy dyskusyjne, grupy ekspertów oraz analizowane w ramach badań materiałów wtórnych były ze sobą ściśle powiązane. Umożliwiło to partnerom opracowanie informacji zwrotnej i rekomendacji nie tylko na podstawie istniejącej literatury i innych badań, ale także na podstawie doświadczeń nauczycieli języków wynikających z ich codziennej praktyki dydaktycznej, a także ekspertów z dużym doświadczeniem w zakresie e-learningu i wdrażania deskryptorów CEFR.

Kompetencje cyfrowe nauczycieli języków

W ramach projektu partnerzy przeprowadzili ankietę samooceny kompetencji cyfrowych wśród ponad 150 nauczycieli języków obcych. To **narzędzie samooceny** jest oparte na *Ramach Kompetencji Cyfrowych dla Edukatorów* (DigComp Edu) i obejmuje sześć obszarów:

Obszar 1: Zaangażowanie zawodowe (*Professional Engagement*)

Obszar 2: Zasoby cyfrowe (*Digital Resources*)

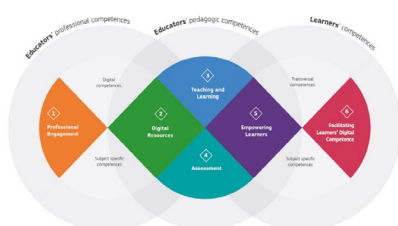
Obszar 3: Nauczanie i uczenie się (*Teaching and Learning*)

Obszar 4: Ewaluacja i ocenianie (*Assessment*)

Obszar 5: Upodmiotowienie uczniów (*Empowering Learners*)

Obszar 6: Wspieranie rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów (*Facilitating Learners' Digital Competence*)

DigCompEdu określa 22 kompetencje umiejscowione w tych sześciu obszarach. Kompetencje są definiowane na sześciu różnych poziomach zaawansowania (A1, A2, B1, B2, C1, C2). Dokument DigCompEdu jest skierowany do nauczycieli na wszystkich poziomach edukacji, od nauczania przedszkolnego do zawodowego, wyższego i nauczania dorosłych. Z założenia dokument ma stanowić wsparcie i zachęcać nauczycieli do korzystania z narzędzi cyfrowych w celu doskonalenia i unowocześniania praktyki zawodowej. W projekcie IDEAL zastosowano narzędzie oceny nauczycieli w edukacji dorosłych, które pozwoliło nauczycielom języków zidentyfikować mocne i słabe strony korzystania z technologii cyfrowych. Dla każdego elementu nauczyciel mógł wybrać jedną z pięciu opcji odpowiedzi odpowiadających poziomowi biegłości: A1 - Nowicjusz; A2 - Odkrywca; B1 - Integrator; B2 - Ekspert; C1 - Lider i C2 - Pionier.

Europejskie Ramy Kompetencji Cyfrowych dla Edukatorów (DigCompEdu, 2017)

W badaniu uczestniczyło 131 nauczycieli języka, którzy podzielili się wynikami samooceny. Celem badania było lepsze zrozumienie potrzeb i wyzwań stojących przed grupą docelową projektu. Wyniki ankiety zostały zebrane i przeanalizowane przez poszczególne organizacje partnerskie, w tym grupy dyskusyjne składające się z 70 nauczycieli (z czego 60 nauczycieli to nauczyciele języków obcych) oraz grupy ekspertów w dziedzinie nauczania języków. Ankiety zostały przeanalizowane pod kątem wykorzystania technologii cyfrowych oraz zaktualizowanej CEFR.

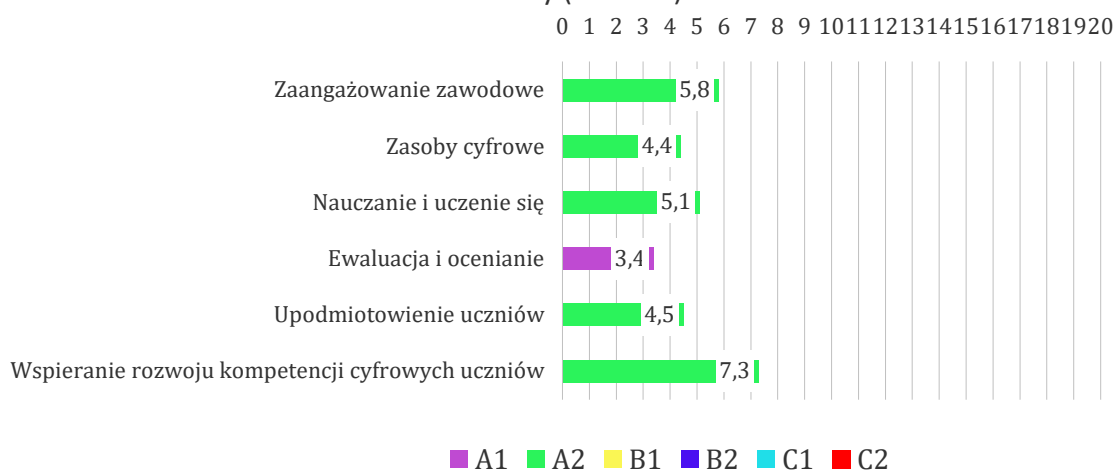
Poniższe wyniki pokazują **różne poziomy kompetencji cyfrowych** podsumowane na podstawie otrzymanych kwestionariuszy samooceny.

Pierwsze 5 wyników odnosi się do poziomów kompetencji cyfrowych według krajów partnerskich, szósty diagram to podsumowanie wyników uzyskanych w krajach partnerskich.

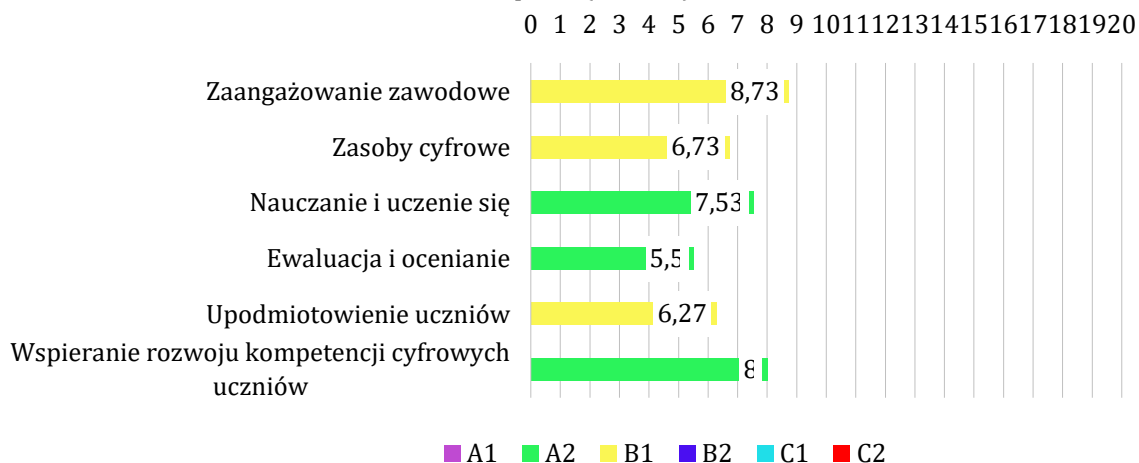
Lista pytań zawartych we wszystkich sześciu obszarach znajduje się w *Załączniku 1*.

Średni poziom kompetencji cyfrowych w poszczególnych obszarach

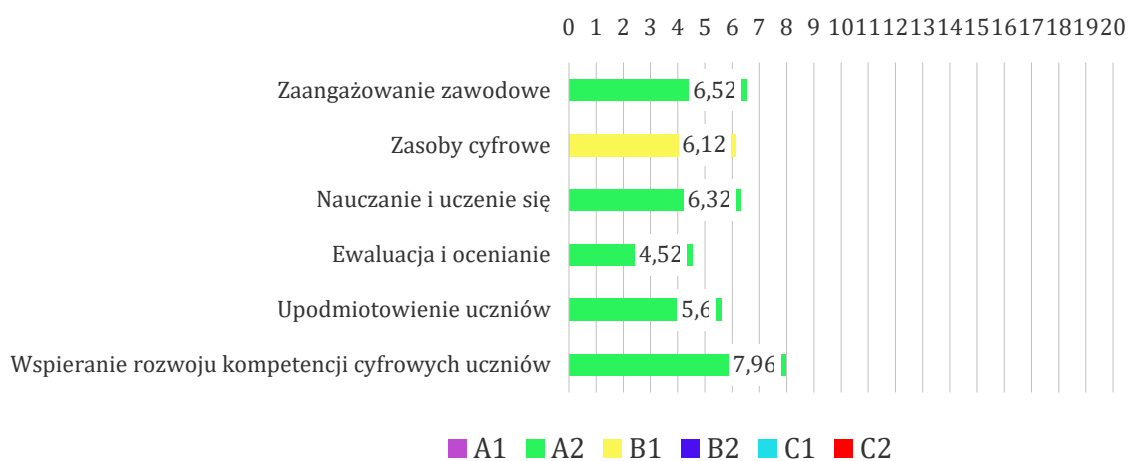
Niemcy (25 osób)

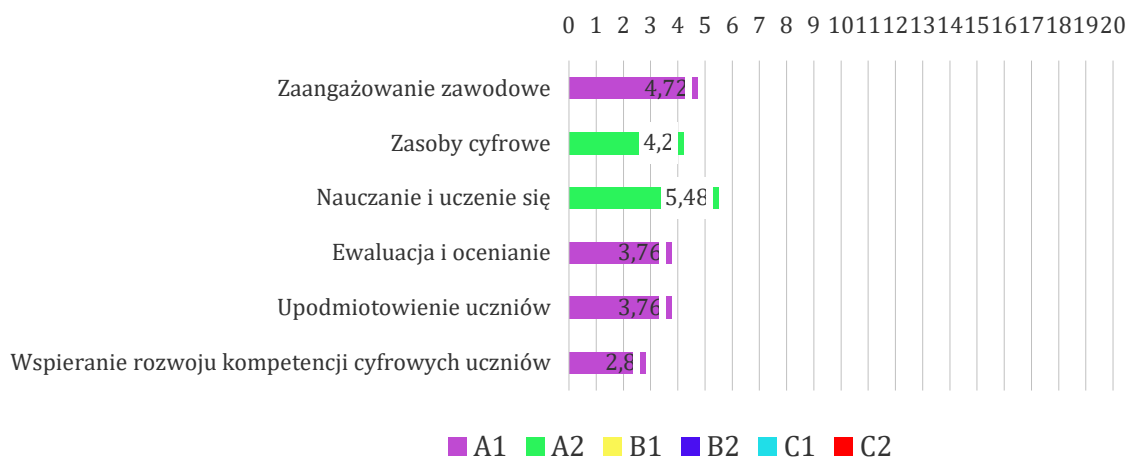
Średni poziom kompetencji cyfrowych w poszczególnych obszarach
Hiszpania (30 osób)

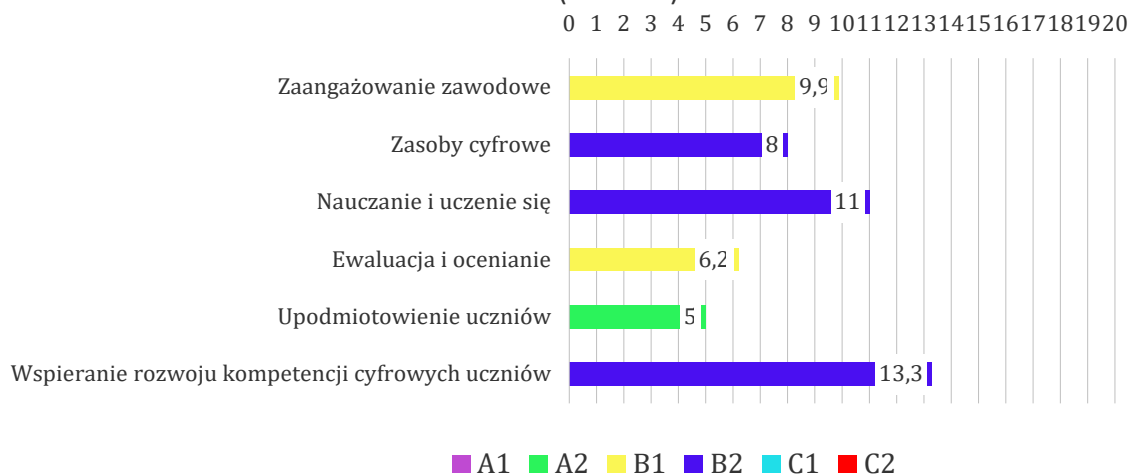
Średni poziom kompetencji cyfrowych w poszczególnych obszarach
Włochy (25 osób)

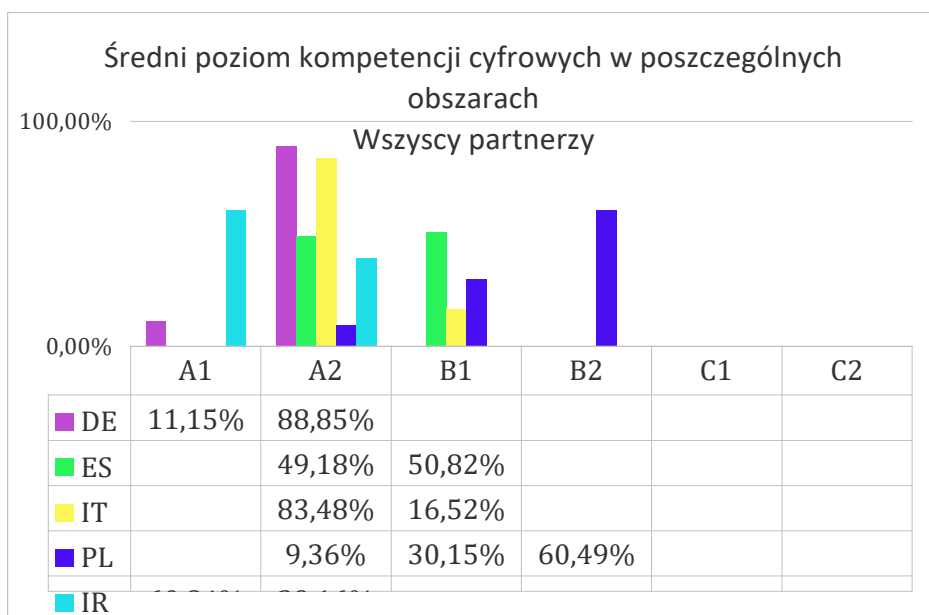
Średni poziom kompetencji cyfrowych w poszczególnych obszarach
Irlandia (25 osób)

Średni poziom kompetencji cyfrowych w poszczególnych obszarach
Polska (25 osób)

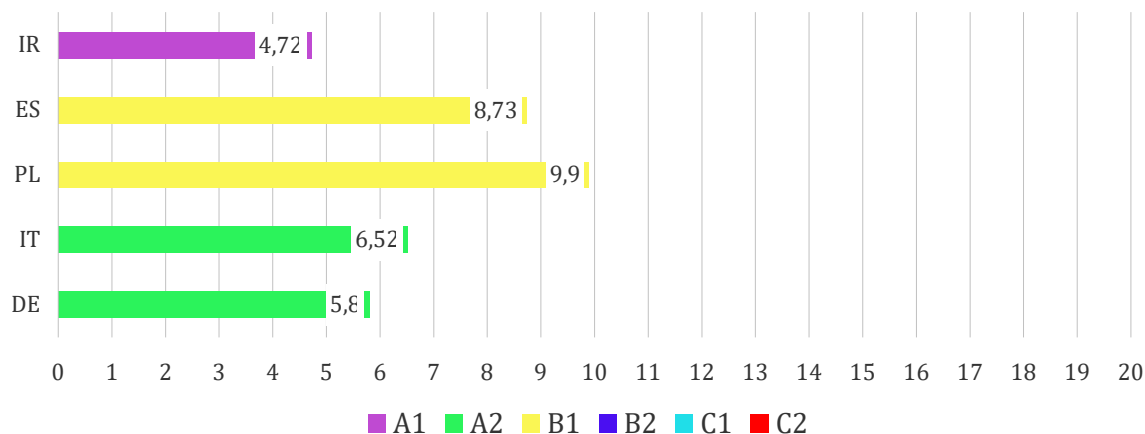

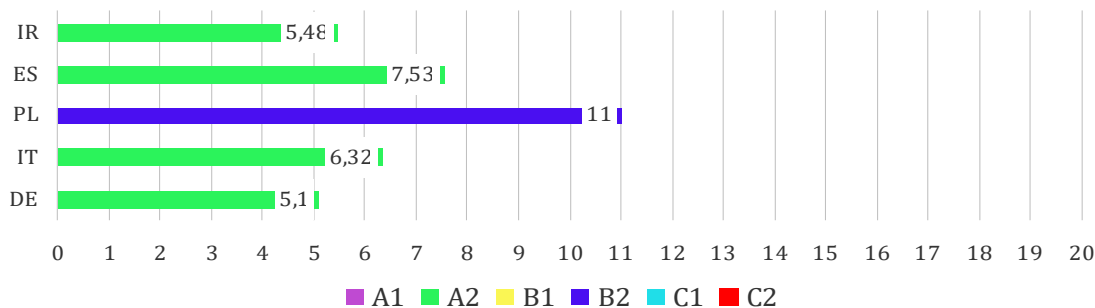

Większość nauczycieli języków oceniała swoje kompetencje cyfrowe w skali od A2 do B1, podczas gdy nauczyciele z Niemiec i Irlandii ocenili swoje kompetencje głównie na poziomie A1-A2, nauczyciele z Hiszpanii głównie na poziomach A2 - B1, podobnie w przypadku Włoch. Ponad połowa nauczycieli z Polski biorących udział w ocenie wskazała poziom B2, a pewien odsetek na poziomie B1.

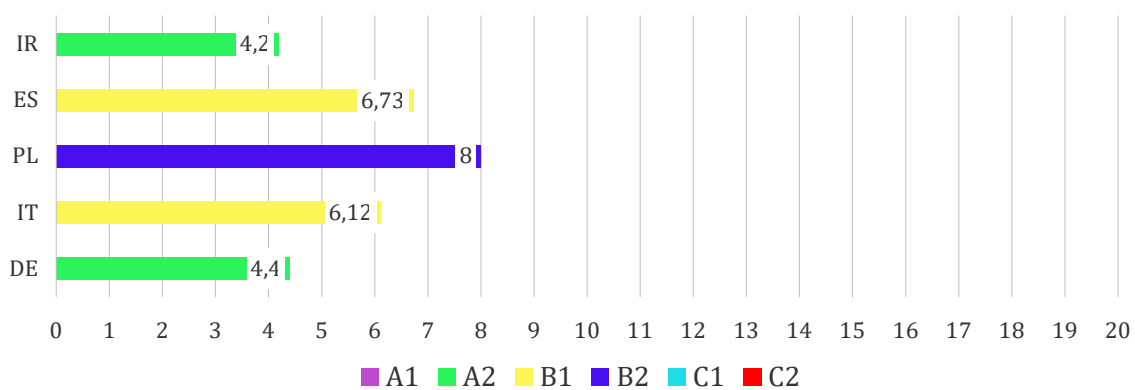
Średni poziom kompetencji cyfrowych w obszarze
Zaangażowanie zawodowe

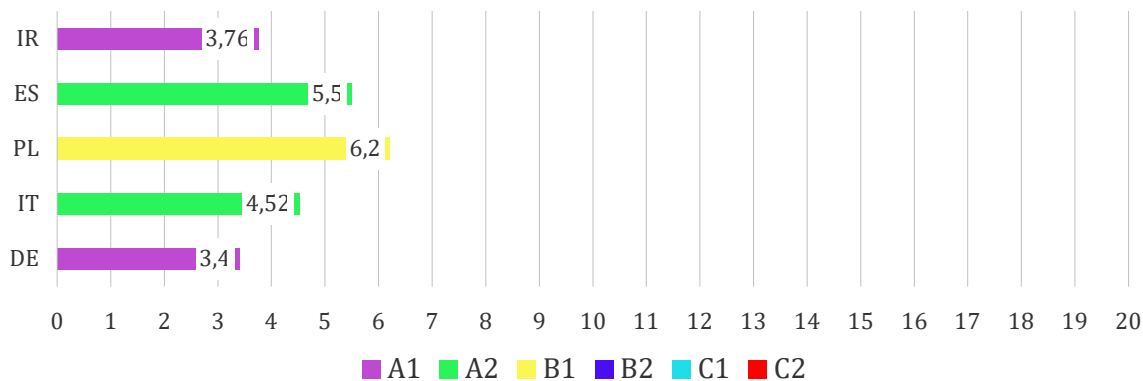
Średni poziom kompetencji cyfrowych w obszarze
Nauczanie i uczenie się

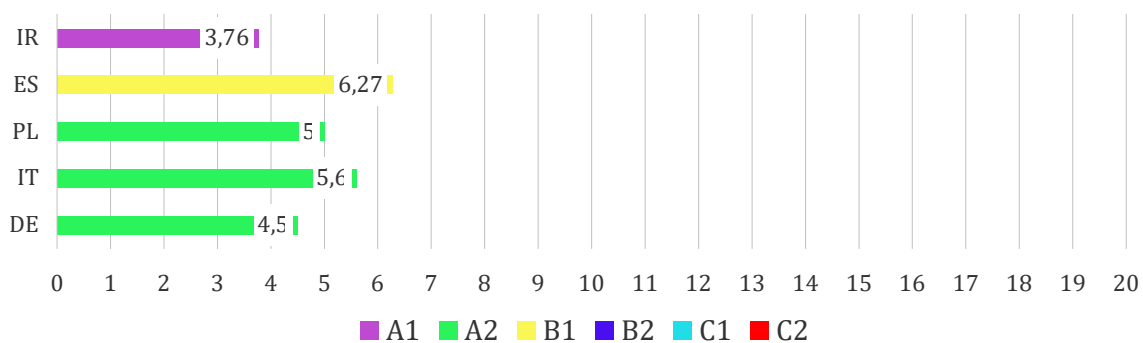
Średni poziom kompetencji cyfrowych w obszarze
Zasoby cyfrowe

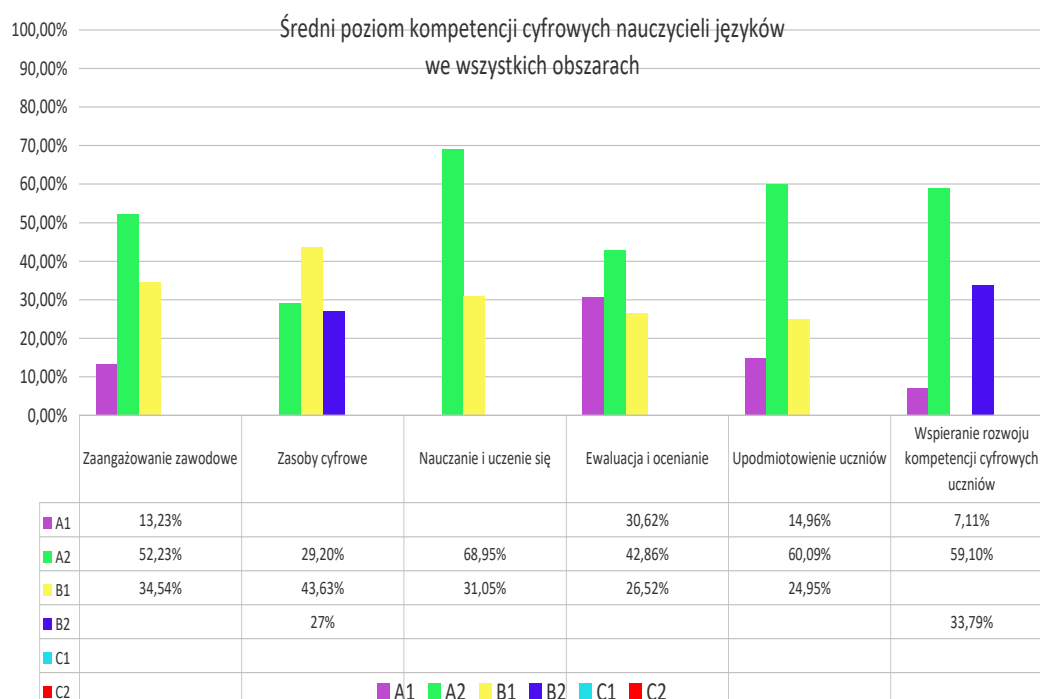
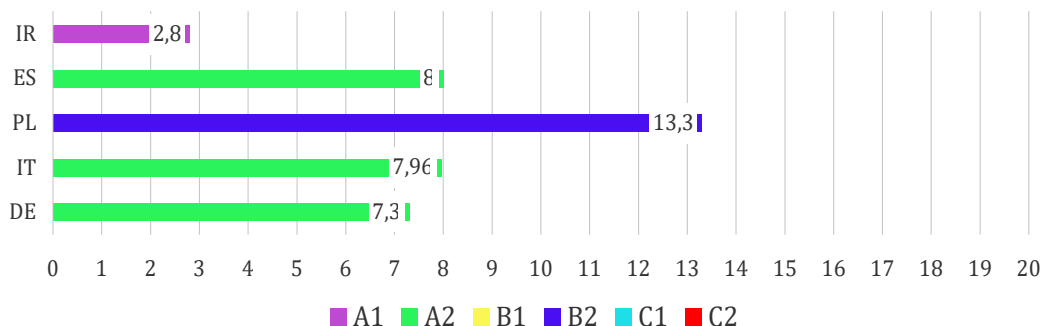
Średni poziom kompetencji cyfrowych w obszarze
Ewaluacja i ocenianie

Średni poziom kompetencji cyfrowych w obszarze
Upodmiotowienie uczniów

Średni poziom kompetencji cyfrowych w obszarze
Wspieranie rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów

W przypadku sześciu obszarów kompetencji średni poziom mieści się w przedziale od A2 do B1, wyższy poziom kompetencji można znaleźć w obszarze „zasobów cyfrowych” (od A2 – B2), a także „wspierania rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów” (B2 ponad 33%). Najwyższy odsetek występuje na poziomie A2 prawie we wszystkich sześciu kompetencjach.

Szukając profilu nauczyciela, do którego należy kierować projekt, należy oczywiście wziąć pod uwagę wszystkie poziomy, ze szczególnym naciskiem na A2 i B (1, 2) - w szczególności pod kątem tego, jakie cechy i umiejętności można wykorzystać w odniesieniu do najczęściej występujących poziomów. W dokumencie (DigCompEdu) określono następujące cechy:

Odkrywcy (A2) zaczynają korzystać z narzędzi cyfrowych ale nie podchodzą do nich w sposób systemowy czy spójny. Potrzebują rozeznania i inspiracji, aby rozwijać swoje kompetencje.

Integratorzy (B1) wykorzystują narzędzia cyfrowe w różnych celach i z nimi eksperymentują próbując zrozumieć, które ze strategii cyfrowych najlepiej sprawdzają się w określonych kontekstach.

Eksperti (B2) śmiało wykorzystują całą gamę narzędzi cyfrowych w sposób kreatywny i krytyczny, aby stale poszerzać zakres działań zawodowych i praktyki.

Wyniki przeglądu dostępnej literatury odnoszącej się do **umiejętności personalnych i technicznych** wśród nauczycieli języków częściowo potwierdzają wyniki kwestionariuszy samooceny. Na przykład w Niemczech większość niemieckich nauczycieli - zarówno tych rozpoczynających karierę, jak i tych z większym doświadczeniem - zauważyła brak umiejętności w zakresie ICT. W innych krajach, takich jak Irlandia, Hiszpania i Włochy, nauczyciele zwykle używają podstawowych narzędzi cyfrowych do komunikacji (np. e-maili) obok innych kanałów, takich jak blogi, prostych platform e-learningowych, aplikacji itp. Jednak narzędzia te są używane w zakresie podstawowym, tylko do pewnego stopnia w klasie lub tylko w życiu prywatnym. To samo wydaje się być prawdą w Polsce, gdzie nauczyciele stwierdzili, że wiedzą, jak korzystać z Internetu i innych prostych narzędzi do celów prywatnych i zawodowych. Sugerowałoby to, że chociaż badani nauczyciele mogą mieć podstawowe umiejętności cyfrowe, brakuje im wiedzy i / lub motywacji do zastosowania tych umiejętności w nauczaniu i uczeniu się. W kontekście projektu warto również zauważyć, że korzystanie z narzędzi cyfrowych w salach lekcyjnych podczas nauczania imigrantów może być trudne, ponieważ uczniowie zwykle różnią się pod względem poziomu wykształcenia, a nawet poziomu umiejętności czytania i pisania.

Wyniki kwestionariuszy samooceny oraz analiza literatury przedmiotu posłużyły jako podstawa do dalszych dyskusji w celu zdefiniowania potrzeb nauczycieli języków obcych w kontekście kompetencji cyfrowych, a także obecnych wyzwań i przeszkód w korzystaniu z cyfrowych narzędzi w nauczaniu języków.

Główne **wyzwania i przeszkody** pojawiające się w wypowiedziach nauczycieli języków to:

- brak czasu na zaangażowanie się w dodatkową pracę wymaganą do wdrożenia nauczania i uczenia się online,
- brak świadomości tego, co można, a czego nie można zrobić w przypadku nauczania i uczenia się za pomocą narzędzi cyfrowych,
- brak świadomości dostępnych narzędzi cyfrowych; założenie, że korzystanie z narzędzi cyfrowych wymaga zaawansowanej wiedzy i umiejętności,
- brak wytycznych dotyczących wdrażania istniejących narzędzi cyfrowych w celu skutecznego nauczania języków,
- brak dostępu do sprzętu, np. dobrze funkcjonujących tablic interaktywnych lub Internetu,
- brak lub niski poziom wiedzy i umiejętności dotyczących utrzymywania motywacji i zaangażowania uczniów w edukacji online,

- brak doskonalenia zawodowego w zakresie nauczania on-line i nauczania języków on-line,
- ogólnie brak czasu - stwierdzono, że przygotowanie narzędzia online do użycia może być bardzo czasochłonne, podobnie jak poszukiwanie materiałów w Internecie, projektowanie materiałów dydaktycznych itp.; wielu nauczycieli przyznało, że jest to dla nich stresujący proces i nie mogą znaleźć czasu na doskonalenie, dlatego muszą wykorzystać to, co jest najłatwiej dostępne,
- istnieje stosunkowo niewiele zasobów i narzędzi ułatwiających proces pracy i ocenę umiejętności produktywnych, takich jak mówienie i pisanie (często potrzebne jest bezpośrednie wsparcie),
- w nauczaniu języków zauważalna jest tendencja do ograniczania osobistego kontaktu między uczniami i nauczycielem, a niski poziom interakcji lub brak synchronizacji między nauczycielem a uczniami podczas interakcji online może stanowić jedno z wyzwań,
- założenia i przekonania uczniów mogą się różnić, przy czym niektórzy uczniowie chętnie korzystają z nowych mediów w celach edukacyjnych, podczas, gdy inni czują się mniej komfortowo z powodu braku doświadczenia w tym zakresie lub znajomości bardziej tradycyjnych / analogicznych metod nauczania; istnieją również różne poziomy umiejętności i kompetencji cyfrowych wśród uczniów, np. mogą to być nawet problemy z czytaniem i pisanem itp.

Obecna sytuacja w strategii nauczania języków obcych i programów w kontekście cyfryzacji

Zagadnienie to badano głównie poprzez przegląd literatury, analizę dostępnych danych, w tym krajowych i / lub regionalnych planów cyfryzacji, raportów z badań, publikacji konferencyjnych, dostępnych stron internetowych itp. w krajach partnerskich.

Polityka i programy edukacji językowej w kontekście cyfryzacji różnią się znacznie w poszczególnych krajach partnerskich. Analizując dane, wydaje się, że krajowe lub regionalne plany cyfryzacji i wdrażania narzędzi cyfrowych w edukacji odnoszą się głównie do szkolnictwa podstawowego i średniego. Strategie krajowe np. w Hiszpanii lub w Polsce koncentrują się na tworzeniu i wdrażaniu wspólnych ram odniesienia kompetencji cyfrowych dla nauczycieli, również nauczycieli języków obcych. Ponadto plany cyfryzacji na poziomie krajowym w większości krajów partnerskich odnoszą się głównie do edukacji jako całości, z naciskiem na regularne kształcenie od szkoły podstawowej do średniej i / lub uniwersytetów. Obszar edukacji dorosłych jest wymieniony albo w sensie ogólnym, albo poprzez niejasne odniesienia. W Irlandii znajdziemy informacje na temat polityki i programów językowych w kontekście cyfryzacji. Chociaż opracowano wiele raportów krajowych odnoszących się do kompetencji cyfrowych nauczycieli, nie zawierają one wyraźnych odniesień do nauczycieli języków. We Francji oferowane są różne programy, portale i bazy danych dobrych praktyk i narzędzi, jednak większość z nich odnosi się do nauczycieli kształcenia ogólnego, ale nie do nauczycieli języków osób dorosłych. W prawie wszystkich raportach krajowych wskazano, że istnieją różne programy oferujące narzędzia i aplikacje cyfrowe, a także promujące korzystanie z narzędzi cyfrowych wśród nauczycieli języków, jednak brakuje jasnych, wspólnych standardów i wytycznych dotyczących wdrażania technologii i narzędzi cyfrowych oraz rekomendacji dotyczących ich efektywnego wykorzystania w środowisku edukacyjnym. Większość usług szkoleniowych dla nauczycieli języków

koncentruje się na CEFR (Niemcy, Hiszpania) lub ogólnych standardach dydaktycznych i jakościowych, ale mniej na rozwoju kompetencji cyfrowych. Podano przykłady specjalnych szkoleń z zakresu procesu cyfryzacji dla nauczycieli kształcących osoby dorosłe oferowane przez stowarzyszenia edukacji dorosłych w Niemczech. W raportach wskazano również, że:

- Strategie związane z cyfryzacją wymagają przedefiniowania, ponieważ wciąż istnieje wiele luk. Wysiłki powinny przede wszystkim koncentrować się na wykorzystaniu teorii w celu identyfikacji i wdrażania dobrych praktyk związanych z cyfryzacją w edukacji.
- Obecna oferta kształcenia na poziomie uniwersyteckim dla nauczycieli języków powinna obejmować moduły dotyczące cyfryzacji w procesie nauczania. Na przykład w Hiszpanii lub w Polsce istnieje obowiązkowy moduł związany z umiejętnościami w zakresie ICT, jednak można zauważyć dość dużą rozbieżność w tym obszarze między młodymi nauczycielami języków obcych a nauczycielami reprezentującymi starsze pokolenie.
- Istnieje również luka między krajowymi planami cyfryzacji a rzeczywistością i praktyką w tym zakresie. Programy doskonalenia zawodowego i / lub nowe zasoby albo tylko w pewnym stopniu odpowiadają celom cyfryzacji, albo zainteresowanie jest niewielkie. Co więcej, świadomość dostępności tych programów i zasobów dla nauczycieli języków może być ograniczona.
- Nauczyciele, praktycy, decydenci i interesariusze powinni współpracować w ramach opracowywanych planów w celu uzgodnienia i osiągnięcia wspólnego celu opartego na wykorzystaniu obecnych ram i standardów.
- Nauczyciele języków, pomimo obecnej sytuacji na świecie, nie są tak dobrze zaznajomieni z najnowszymi osiągnięciami technicznymi jak uczniowie, dlatego muszą stale się dokształcać i podnosić swoją świadomość w zakresie cyfrowych narzędzi i metod.

Wykorzystanie narzędzi i metod cyfrowych w nauczaniu języków obcych oraz dobre praktyki w tym zakresie

Opierając się na dostępnych danych, a także wynikach uzyskanych w grupach dyskusyjnych i grupach ekspertów, można stwierdzić, że w większości krajów partnerskich nauczyciele języków koncentrują się na podstawowym zestawie / procesie technologii cyfrowych, w tym na wykorzystaniu Internetu na zajęciach lub do ich przygotowania, projektorów i / lub tablic interaktywnych, wraz z aplikacjami / narzędziami takimi jak:

- KAHOOT,
- Blogi, wiki,
- podręczniki tradycyjne i e-podręczniki,
- krzyżówki,
- kwizy,
- cyfrowe gry pamięciowe,
- ZUMpad wspólna przestrzeń robocza
- tablice cyfrowe (wirtualne tablice korkowe) e.g. padlet,

- platformy e-learningowe, w niektórych przypadkach używane jedynie w celu zapoznania się
- hot potatoes,
- media cyfrowe: YouTube, Skype, platformy cyfrowe typu, Moodle czy *nauka niemieckiego online*
- aplikacje takie jak: Socrative, Taplingua czy Babbel.

Powyższe narzędzia są używane głównie przez nauczycieli w sali zajęciowej, ponieważ są dostępne i łatwo z nich skorzystać, w mniejszym stopniu wykorzystywane są do tworzenia nowych treści. Może to oznaczać, że chociaż nauczyciele znają niektóre narzędzia cyfrowe, nie są świadomi lub nie wiedzą, jak ich używać do tworzenia nowych treści. Mogą również nie wiedzieć jak korzystać z określonego narzędzia lub obawiać się korzystania z niego ze względu na przepisy dotyczące bezpieczeństwa konta i ochrony danych.

W badaniu wymieniono następujące narzędzia przydatne do tworzenia nowych treści na zajęcia w klasie:

- prezentacje *Powerpoint*,
- *SurveyMonkey*,
- nagrania głosowe,
- formularze i kwestionariusze ankiet online oferowane przez *Google*,
- *Movie maker*,
- *Prezi*,
- *Evernote*, *Keynote*,
- podcasty (produkcja),
- filmy,
- *Adobe Acrobat* lub *Photoshop* (dla bardziej zaawansowanych cyfrowo nauczycieli).

Dzięki analizie dostępnych danych, kwestionariuszom samooceny, a także wnioskom z grup dyskusyjnych i grup ekspertów, można stwierdzić, że nauczyciele języków obcych mają bardzo zróżnicowany poziom biegłości cyfrowej w zakresie stosowania i / lub tworzenia narzędzi cyfrowych do celów dydaktycznych.

W krajach partnerskich stwierdzono, że nauczyciele akademicy posiadający zaawansowane kompetencje cyfrowe napotykali szereg problemów z infrastrukturą techniczną (np. dostępem do Internetu) – byli to zarówno nauczyciele z publicznych jak i prywatnych szkół wyższych pracujący na platformach e-learningowych i wykorzystujący zaawansowane narzędzia ICT. Są nauczyciele języków posiadający podstawowe kompetencje cyfrowe, używający tylko prostych i popularnych narzędzi, takich jak strony internetowe czy platformy, krótkie i dłuższe filmy, jak i tacy, którzy potrafią korzystać z bardziej zaawansowanych narzędzi cyfrowych, co wymaga ich adaptacji i dodatkowego nakładu pracy, aby mogły być skutecznie wykorzystane. Wyżej wymienione narzędzia cyfrowe są stosowane do wprowadzania nowego słownictwa, również do oceny i ewaluacji postępów uczniów.

Zalecenia

Na podstawie wyników podjętych działań w ramach projektu czyli:

- analizy wyników badań materiałów wtórnych w krajach partnerskich,
- analizy ustaleń grup dyskusyjnych i grup ekspertów,

opracowano poniższe zalecenia, które są pogrupowane według tematów niniejszego dokumentu.

Zalecenia dla polityki i programów edukacji językowej w kontekście cyfryzacji są następujące:

- W większości krajów partnerskich rządy zwracają szczególną uwagę na wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu języków i podobnych dziedzinach, co jest widoczne w publikowanych strategiach krajowych i regionalnych. Jednak plany te koncentrują się głównie na edukacji ogólnej i tylko w pewnym stopniu na edukacji dorosłych. Procesy i zasoby cyfrowe kierowane są głównie do szkół podstawowych i średnich. Ponadto dobre praktyki dotyczą najczęściej edukacji szkolnej. Brakuje jasno określonych standardów dotyczących tego, czego należy uczyć w kontekście technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz korzystania z narzędzi cyfrowych przez przyszłych nauczycieli języków. Oznacza to, że istnieje **potrzeba stworzenia wspólnego standardu lub zestawu wytycznych** na poziomie krajowym i europejskim dotyczącego edukacji nauczycieli języków w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych. Wspomniane wytyczne powinny odpowiadać na pytania *jak, kiedy, dlaczego i jakie* narzędzia cyfrowe należy zastosować, aby osiągnąć cele nauczania / uczenia się. Zamiast zestawu zaleceń teoretycznych odpowiedni program szkoleniowy dla nauczycieli powinien zostać opracowany i wdrożony.
- Analiza przyczyn wskazanych w elementach badawczych projektu, które pokazują widoczną lukę między nauczycielami w formalnych i pozaformalnych systemach edukacji oraz zaproponowanie rozwiązań tego problemu.
- Podnoszenie świadomości w zakresie potencjalnego wpływu ICT na kompetencje nauczycieli i ogólną jakość nauczania, korzyści pedagogiczne wynikające z korzystania z technologii cyfrowych przez uczniów i nauczycieli języków obcych itp. Jednak dla celów niniejszego projektu powinno to być specjalnie dostosowane do edukacji osób dorosłych oraz nauczycieli języków pracujących z takimi osobami.
- Podkreślanie znaczenia osobistego rozwoju nauczycieli w ramach wykorzystywania technologii cyfrowych i jego wpływu na uczniów.
- Uznanie i lepsze promowanie dobrych praktyk w zakresie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w kontekście nauczania języków, aby przekonać i zmotywować nauczycieli do korzystania z narzędzi cyfrowych.

Zalecenia dotyczące doskonalenia zawodowego i nabywania umiejętności cyfrowych dla nauczycieli języków:

- Oferowanie większej liczby kursów doskonalenia zawodowego, propagujących kompetencje cyfrowe, w tym podejścia metodologiczne w korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnych specjalnie dla nauczycieli języków (a nie tylko ogólnie dla nauczycieli).
- Rozszerzenie programów szkoleniowych na specjalistów pracujących w różnych środowiskach i na różnych poziomach (kształcenie formalne i pozaformalne), obejmujących dodatkowe aspekty, takie jak odpowiedzialne korzystanie z narzędzi cyfrowych, zasady bezpieczeństwa i ochrony.
- Oferowanie kursów doskonalenia zawodowego dla nauczycieli języków, koncentrujących się na wykorzystaniu i rozwoju narzędzi cyfrowych w nauczaniu języków, a także na pokazaniu pozytywnych aspektów użytkowania i korzyści płynących z używania narzędzi cyfrowych w celu zmniejszenia negatywnego nastawienia do ICT (zbyt wysoki poziom zaawansowania, kwestie bezpieczeństwa, czas wymagany do konfiguracji i wdrożenia rozwiązań, brak zaangażowania itp.).
- Oferowanie kursów doskonalenia zawodowego dla nauczycieli języków z jasnym podejściem do „uczenia się przez działanie” z naciskiem na praktyczne wykorzystanie określonych narzędzi cyfrowych w procesie uczenia się i nauczania.
- Lepsza promocja i reklama doskonalenia zawodowego dla nauczycieli języków, z uwzględnieniem dopasowania tematu do poziomu wykorzystania narzędzi cyfrowych wśród nauczycieli (odpowiednia nazwa szkolenia i jego treść, dopasowanie do celów dydaktycznych nauczycieli itp.)
- Pokazanie, poprzez szkolenia i inne działania, że zdobywanie wiedzy i umiejętności w zakresie narzędzi cyfrowych do celów dydaktycznych nie zawsze wymaga dużo czasu, ponieważ dostępnych jest wiele narzędzi, które można dostosować do obecnych potrzeb i celów nauczania.

Zalecenia dotyczące włączania narzędzi i metod cyfrowych do procesu nauczania w placówkach edukacyjnych:

- zapewnienie jasnego metodologicznego podejścia w celu skutecznego włączenia technologii informacyjno-komunikacyjnych do zajęć językowych,
- zaopatrzenie nauczycieli języków w poradniki zawierające przykłady dobrych praktyk i ćwiczeń związanych z nauczaniem języków,
- opracowanie konkretnych przykładów, w jaki sposób prowadzić interakcję za pomocą środków cyfrowych, na podstawie analizy wyzwań, jakie nauczyciele i uczniowie mogą napotkać podczas tego procesu,
- przedstawienie konkretnych przykładów, w jaki sposób nauczyciele mogą udoskonalić swoją rutynę zawodową, np. proces przechodzenia od oceniania w formie papierowej do oceniania z wykorzystaniem komputera, aby informacje zwrotne mogły być szybciej przekazywane uczniom i aby zapewnić bardziej indywidualną ścieżkę uczenia się.

Wnioski

Badania materiałów wtórnych skoncentrowane na bieżącym rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych i ich wykorzystaniu w życiu prywatnym i zawodowym, intensywne dyskusje prowadzone przez grupy dyskusyjne i grupy ekspertów, a także wewnętrzna dyskusja partnerów projektu IDEAL pokazały, że nie ma ucieczki od cyfrowej ewolucji, a cyfryzacja będzie miała wpływ na środowisko nauki języków.

Chociaż rządy państw wdrażają od pewnego czasu pewne programy mające na celu zwiększenie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, nauczyciele, zwłaszcza ci starsi, są przekonani, że komputery to strata czasu i niechętnie je wykorzystują w celu urozmaicenia tradycyjnych zajęć. Sytuację potęguje niechęć samych dorosłych studentów, którzy mogą czuć się zagubieni, kiedy mają wykorzystać elementy ICT w procesie edukacji. Partnerstwo uważa jednak, że potrzeba zmian była również sygnalizowana przez nauczycieli, ponieważ korzystanie z narzędzi opartych na ICT i platform uczenia się jest powszechne wśród uczniów, a wzrost powszechności ICT doprowadził do zmniejszenia przepaści cyfrowej umożliwiając rozwój kompetencji cyfrowych. Dlatego środowisko edukacyjne jest również odpowiedzialne za podnoszenie świadomości w zakresie wykorzystania narzędzi cyfrowych oraz korzyści dla nauczycieli języków i pozytywnego wpływu na proces przyswajania języka.

Zadania cyfrowe związane z nauką języka powinny opierać się na aktywnych metodach, umożliwiających uczniom budowanie procesu kształcenia samodzielnego jak i poprzez pracę z rówieśnikami. Niektóre przykłady mogą obejmować nauczanie metodą projektów, działania mediacyjne oparte na korzystaniu ze smartfonów czy „odwróconą klasę”.

Nauczyciele, którzy brali udział w początkowej fazie projektu IDEAL, stwierdzili, że są przekonani, że nauczyciele języków obcych nie mogą uciec od procesu cyfrowej ewolucji i wpływu nowych technologii na środowisko nauki języków. Korzystanie z narzędzi online w celach dydaktycznych może zapewnić więcej zabawy, interakcji i interaktywności w klasie. Chociaż opanowanie kompetencji cyfrowych i zbudowanie zaufania do cyfrowych narzędzi dydaktycznych wymaga poświęcenia czasu i dużo cierpliwości, na pewno się opłaci bowiem praktyka czyni mistrza.

Załącznik 1 Lista pytań do samooceny

Obszar 1: Zaangażowanie zawodowe

Systematycznie korzystam z różnych kanałów cyfrowych, aby usprawnić komunikację z uczniami i współpracownikami (Łączę różne kanały komunikacji, np. e-mail, blog kursu czy strona internetowa placówki edukacyjnej. Systematycznie wybieram, adaptuję i łączę różne rozwiązania cyfrowe, aby efektywnie się komunikować. Wykorzystuję cyfrowe kanały komunikacji, np. e-mail. Rzadko korzystam z cyfrowych kanałów komunikacji, zastanawiam się, dyskutuję i aktywnie rozwijam swoje strategie komunikacji);

Wykorzystuję technologie cyfrowe do współpracy w środowisku edukacyjnym i poza nim (Pracujemy razem w środowiskach umożliwiających współpracę lub korzystamy z opcji współdzielenia. Wymieniamy się pomysłami i materiałami, także z profesjonalistami spoza mojej instytucji, np. w sieci zawodowej online. Rzadko mam możliwość współpracy z innymi wykładowcami. Wspólnie tworzę materiały z innymi wykładowcami w sieci online. Niekiedy wymieniam się materiałami ze współpracownikami, np. drogą mailową);

Aktywnie rozwijam swoje umiejętności cyfrowe w zakresie nauczania (Korzystam z szeregu zasobów, aby rozwijać swoje umiejętności w zakresie nauczania cyfrowego. Doskonalam swoje umiejętności poprzez refleksję i eksperymenty. Omawiam ze współpracownikami sposoby wykorzystania technologii cyfrowych do wprowadzania innowacji i doskonalenia praktyk edukacyjnych. Pomagam innym nauczycielom w rozwijaniu cyfrowych strategii nauczania. Rzadko mam czas na pracę nad swoimi umiejętnościami w zakresie nauczania cyfrowego.);

Uczestniczę w szkoleniach online (Wypróbowałem/am różne możliwości szkoleń online. Często uczestniczę we wszelkiego rodzaju szkoleniach online. Raz lub dwa razy uczestniczyłem/am w szkoleniach online. Jeszcze nie uczestniczyłem/am, ale jestem zdecydowanie zainteresowany/a. To jest nowy obszar, którego jeszcze nie brałem/am pod uwagę.)

Obszar 2: Zasoby cyfrowe

Korzystam z różnych witryn internetowych i strategii wyszukiwania, aby znaleźć i wybrać różne zasoby cyfrowe (Porównuję zasoby kierując się odpowiednimi kryteriami, np. niezawodnością, jakością, dopasowaniem, projektem, interaktywnością, atrakcyjnością. Używam wyszukiwarek i platform zasobów, aby znaleźć odpowiednie zasoby. Oceniam i wybieram zasoby na podstawie ich przydatności dla mojej grupy uczniów. Doradzam kolegom w zakresie odpowiednich zasobów i strategii wyszukiwania. Rzadko korzystam z Internetu, aby znaleźć odpowiednie zasoby.);

Tworzę własne zasoby cyfrowe i modyfikuję istniejące, aby dostosować je do swoich potrzeb (Tworzę prezentacje cyfrowe, ale niewiele więcej. Tworzę i modyfikuję różnego rodzaju zasoby. Konfiguruję i adaptuję złożone, interaktywne zasoby. Nie tworzę własnych zasobów cyfrowych. Sporządzam notatki do wykładów lub listy lektur na komputerze, ale potem je drukuję.);

Skutecznie chronię wrażliwe treści, np. egzaminy, oceny studentów, dane osobowe (Nie muszę tego robić, bo zajmuje się tym odpowiedni dział. Chronię część danych osobowych. Zabezpieczam hasłem pliki z danymi osobowymi. Zabezpieczam dane osobowe kompleksowo, np. łącząc trudne do odgadnięcia hasła z szyfrowaniem i częstymi aktualizacjami oprogramowania. Unikam przechowywania danych osobowych w formie elektronicznej.).

Obszar 3: Nauczanie i uczenie się

Dokładnie zastanawiam się, jak, kiedy i w jakim celu skorzystać z technologii cyfrowych w nauczaniu, aby mieć pewność, że są one używane z wartością dodaną (Używam różnych strategii cyfrowych w procesie nauczania. Używam narzędzi cyfrowych do systematycznego doskonalenia procesu dydaktycznego. Korzystam z dostępnego sprzętu, np. z tablic cyfrowych lub projektorów. Wykorzystuję narzędzia cyfrowe do wdrażania innowacyjnych strategii pedagogicznych. Nie stosuję lub rzadko używam technologii na zajęciach.);

Monitoruję działania i interakcje uczniów w środowisku współpracy online, z którego korzystamy (Regularnie **monitoruję** i **analizuję** aktywność online uczniów. Nie korzystam ze **środowiska cyfrowego** w pracy z moimi uczniami. **Nie monitoruję** aktywności uczniów w środowisku online, z którego korzystamy. **Czasami** sprawdzam aktywność uczniów i prowadzone dyskusje. Regularnie interweniuję za pomocą motywujących lub korygujących komentarzy.);

Podczas pracy w grupach, uczniowie używają technologii cyfrowych do gromadzenia i dokumentowania swojej pracy (Wymagam, aby uczniowie pracujący w zespołach korzystali z Internetu w celu wyszukiwania informacji i prezentowania wyników w formacie cyfrowym. Moi uczniowie nie pracują w grupach. Zachęcam uczniów do pracy w grupach w celu wyszukiwania informacji online lub prezentowania wyników w formacie cyfrowym. Nie potrafię włączyć technologii cyfrowych do pracy w grupach. Moi uczniowie wymieniają się materiałami i tworzą wiedzę we wspólnej przestrzeni online);

Korzystam z technologii cyfrowych, aby umożliwić uczniom samodzielne planowanie, dokumentowanie i monitorowanie procesu uczenia się (Używam różnych narzędzi cyfrowych, aby umożliwić uczniom planowanie, dokumentowanie lub refleksję nad swoją nauką. Jest to niemożliwe w moim środowisku pracy. Uczniowie zastanawiają się nad procesem uczenia się, ale nie z wykorzystaniem technologii cyfrowych. Czasami korzystam np. z quizów do samooceny. Systematycznie integruję różne narzędzia cyfrowe, aby umożliwić uczniom planowanie, monitorowanie i refleksję nad swoimi postępami.).

21

Obszar 4: Ewaluacja i ocenianie

Używam cyfrowych formatów oceniania do monitorowania postępów uczniów (Regularnie monitoruję postępy uczniów, ale nie za pomocą środków cyfrowych. Używam różnych narzędzi cyfrowych do monitorowania postępów uczniów. Czasami używam narzędzia cyfrowego, np. kwizu, aby sprawdzić postępy uczniów. Nie monitoruję postępów uczniów. Systematycznie korzystam z różnych narzędzi cyfrowych do monitorowania postępów uczniów.);

Analizuję wszystkie dostępne mi dane, aby odpowiednio wcześniej rozpoznać uczniów, którzy potrzebują dodatkowego wsparcia (Biorę również pod uwagę dane dotyczące aktywności i zachowania uczniów, aby rozpoznać uczniów, którzy potrzebują dodatkowego wsparcia. Analizuję tylko dane istotne z naukowego punktu widzenia, np. wyniki i oceny. Dane te nie są dostępne i / lub ich analizowanie nie jest moim obowiązkiem. Regularnie sprawdzam wszystkie dostępne materiały w celu rozpoznania uczniów, którzy potrzebują dodatkowego wsparcia, systematycznie analizuję dane i interweniuję w odpowiednim czasie);

Korzystam z technologii cyfrowych, aby zapewnić skuteczną informację zwrotną (Przekazuję informację zwrotną uczniom, ale nie w formacie cyfrowym. Używam różnych cyfrowych sposobów przekazywania informacji zwrotnej. Czasami korzystam z cyfrowych sposobów przekazywania informacji zwrotnej, np. automatycznych wyników w quizach online, komentarzy lub „polubień” w środowisku online. Systematycznie stosuję cyfrowe podejście do przekazywania opinii. W moim środowisku pracy informacja zwrotna nie jest konieczna.).

Obszar 5: Upodmiotowienie uczniów

Kiedy opracowuję zadania cyfrowe dla uczniów, rozważam i uwzględniam potencjalne problemy cyfrowe (Dostosowuję zadanie tak, aby zminimalizować trudności. Pozwalam na różnorodność, np. dostosowuję zadanie, omawiam rozwiązania i przedstawiam alternatywne sposoby wykonania zadania. Nie tworzę zadań cyfrowych. Omawiam z uczniami możliwe trudności i przedstawiam rozwiązania. Uczniowie nie mają problemów z korzystaniem z technologii cyfrowych.);

Korzystam z technologii cyfrowych, aby oferować uczniom spersonalizowane możliwości uczenia się (Zapewniam opcjonalne zajęcia cyfrowe dla osób zaawansowanych lub pozostających w tyle. Rekomenduję dodatkowe zasoby. Jeśli to możliwe, korzystam z technologii cyfrowych, aby zaoferować zróżnicowane możliwości uczenia się. W moim środowisku pracy, wszyscy uczniowie są zobowiązani do wykonywania tych samych czynności, niezależnie od ich poziomu. Systematycznie dostosowuję proces nauczania do indywidualnych potrzeb, preferencji i zainteresowań uczniów.);

Korzystam z technologii cyfrowych, aby uczniowie aktywnie uczestniczyli w zajęciach (Prowadząc zajęcia wykorzystuję bodźce motywujące, np. filmy wideo, animacje, kreskówki. Uczniowie na moich zajęciach korzystają z mediów cyfrowych, np. elektronicznych arkuszy, gier czy kwizów. Aktywizuję uczniów, ale nie wykorzystuję technologii cyfrowych. Moi uczniowie systematycznie wykorzystują technologie cyfrowe do badania, dyskusji i tworzenia wiedzy. W moim środowisku pracy nie jest możliwe aktywne zaangażowanie uczniów w zajęcia.);

Obszar 6: Wpieranie rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów

Przekazuję wiedzę, jak oceniać wiarygodność informacji oraz rozpoznawać dezinformację i stronniczość (Czasami przypominam uczniom, że nie wszystkie informacje online są wiarygodne. Uczę ich rozpoznawania wiarygodnych i niewiarygodnych źródeł. Nie jest to możliwe na moim przedmiocie lub w moim środowisku pracy. Prowadzę z uczniami dyskusje, jak zweryfikować poprawność informacji. Obszernie omawiamy, jak informacje są generowane i w jaki sposób mogą być zniekształcone)

Przygotowuję zadania, które wymagają od uczniów korzystania z cyfrowych środków służących komunikacji i współpracy w grupie lub z osobami z zewnątrz (Moi uczniowie korzystają z komunikacji cyfrowej i współpracują głównie między sobą. Nie jest to możliwe na moim przedmiocie lub w moim środowisku pracy. Tylko w rzadkich przypadkach. Czasami, kiedy moi uczniowie muszą komunikować się lub współpracować online. Moi uczniowie używają cyfrowych sposobów komunikowania się i współpracy między sobą oraz z osobami spoza grupy. Systematycznie ustaliam zadania, które pozwalają uczniom powoli rozwijać swoje umiejętności.);

Opracowuję zadania, które wymagają od uczących się tworzenia treści cyfrowych (Czasami, dla rozrywki i w celu zwiększenia motywacji. Projektowanie treści cyfrowych przez uczniów stanowi integralną część studiów. Jest to trudne do zrealizowania z moimi uczniami. Nie jest to możliwe na moim przedmiocie lub w moim środowisku pracy. Jest to integralna część procesu dydaktycznego i systematycznie zwiększam poziom trudności, aby dalej rozwijać ich umiejętności.);

Uczę, jak bezpiecznie i odpowiedzialnie zachowywać się w Internecie (Informuję ich, że muszą uważać przy przekazywaniu danych osobowych online. Nie jest to możliwe na moim przedmiocie lub w moim środowisku pracy. Omawiamy i uzgadniamy zasady postępowania. Wyjaśniam podstawowe zasady bezpiecznej i odpowiedzialnej aktywności w Internecie. Systematycznie rozwijam wykorzystanie przez uczniów reguł społecznych w różnych środowiskach cyfrowych, z których korzystamy.);

Zachęcam uczniów do kreatywnego korzystania z technologii cyfrowych w celu rozwiązywania konkretnych problemów (Czasami, gdy nadarza się okazja. Rzadko mam okazję wspierać rozwiązywanie problemów

cyfrowych przez uczniów. Często eksperymentujemy z technologicznymi rozwiązaniami problemów. Nie jest to możliwe w przypadku moich uczniów. W moim środowisku pracy systematycznie integruję możliwości kreatywnego, cyfrowego rozwiązywania problemów.).

Załącznik 2 Lista pytań skierowanych do grup dyskusyjnych

Podczas spotkania w grupach dyskusyjnych (min. 10 lektorów języków obcych) poruszono następujące zagadnienia:

- analiza ankiet,
- analiza własnych umiejętności,
- zalecenia dotyczące potrzeb w zakresie digitalizacji.

Ponadto każda grupa dyskusyjna omówiła z profesjonalistami w dziedzinie nauczania języków odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jakich rozwiązań cyfrowych w nauczaniu języka używasz obecnie jako uzupełnienie nauczania języka w klasie?
2. Jeżeli w pytaniu 1 wymieniłeś/aś przynajmniej 1 punkt, podaj przykłady narzędzi, których używasz w procesie nauczania języka.
3. Jak często korzystasz z tych narzędzi / zasobów?
4. Jakie cyfrowe narzędzia / zasoby polecasz swoim uczniom do samodzielnej nauki?
5. Jakie korzyści dają te narzędzia / zasoby cyfrowe z dydaktycznego punktu widzenia?
6. Jak oceniasz obecną politykę dotyczącą edukacji językowej w kontekście cyfryzacji, biorąc pod uwagę zaktualizowany CEFR z nowymi deskryptorami, zwłaszcza w odniesieniu do interakcji i mediacji online?
7. Czy znasz instytucje, szkoły, ośrodki szkoleniowe oferujące kursy podnoszące kompetencje cyfrowe nauczycieli?
8. Czy kiedykolwiek brałeś/aś udział w kursach / seminariach online?
9. Czy jesteś gotowy, aby korzystać z zasobów cyfrowych jako narzędzi uzupełniających na lekcjach języka?
10. Jakie są Twoje potrzeby w zakresie doskonalenia kompetencji cyfrowych do celów nauczania języków w oparciu o internetowe narzędzie do samooceny DigCompEdu?
11. Jakie są Twoim zdaniem największe przeszkody w nauczaniu języków przez Internet?

Załącznik 3 Lista zagadnień/tematów omówionych przez grupy ekspertów

Spotkania z grupami eksperckim zostały zorganizowane w pierwszej fazie projektu - łącznie wzięło w nich udział 9 ekspertów. W grupie spotykały się minimum 3 osoby z kraju partnerskiego; byli to wyłącznie nauczyciele języków, z dużym doświadczeniem w e-learningu lub wiedza w dziedzinie nowego CEFR.

Głównym celem prac grupy ekspertów była weryfikacja wyników ankiet, dyskusja na tematy podejmowane przez grupy dyskusyjne oraz rekomendacje i identyfikacja dobrych praktyk.

Omówiono kilka kwestii:

- 1) Aktualną sytuację w odniesieniu do strategii i programów w ramach edukacji językowej w kontekście cyfryzacji
- 2) Stopień włączenia narzędzi cyfrowych i metod do procesu dydaktycznego
- 3) W jakim stopniu programy kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli języków przyczyniają się do doskonalenia ich kompetencji cyfrowych?
- 4) Wnioski

Referencje

[https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu/self-assessment\)](https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu/self-assessment)

<https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu>

<https://www.teachingandlearning.ie>

<http://cprcaceres.juntaextremadura.net/joomla15/>

<https://www.unex.es/organizacion/servicios-universitarios/servicios/sofd/areas/fp/formacion-20/pfp2020/plan-de-formacion-del-profesorado-2020>

<http://cprcaceres.juntaextremadura.net/joomla15/>

https://fe.ccoo.es/noticia:413926--Educacion_convoca_7_550_plazas_para_cursos_de_formacion_en_linea&opc_id=2c4dd75ca73664d764d5c8c2922729cf

<https://zumpad.zum.de>

<https://www.vhs-lernportal.de>

<https://www.sprachenvoss.de/>

www.menti.com

www.padlet.com

www.cryptpad.fr

www.bitpaper.io

<https://www.ahe.lodz.pl/dzialalnosc-naukowa/bpe/projekty-miedzynarodowe/ideal>

<https://www.facebook.com/336927722391/photos/a.10155202780862392/10158171553492392/?type=3&theater>

<https://www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2016-2019/Digitalliteracy/tabid/1797/language/en-GB/Default.aspx>

<https://ict-rev.ecml.at/>

https://www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2016-2019/Digi_talliteracy/tabid/1797/language/en-GB/Default.aspx

https://www.digilanguages.ie/#/roles/10?_k=hkv264

<https://www.digilanguages.ie/>

<https://www.teachingandlearning.ie/>

https://www.education.ie/en/Schools-Colleges/Information/Curriculum-andSyllabus/Foreign-Languages-Strategy/fls_languages_connect_implementation_plan.pdf

<https://ict-rev.ecml.at/> - <http://petallproject.eu/petall/index.php/en/>
<http://petallproject.eu/petall/index.php/en/>
<https://kometa.edu.pl/artykuly/226,nowe-technologie-w-edukacji-doroslych>
<https://lingwistyka.edu.pl/blog/nowe-technologie-nauczaniu-jezykow-obcych-cz-2/>
http://www ldc.edu.pl/phocadownload/Nowe_produkty/poradniki/poradnik_sprzet_do_szkoly.pdf
<http://jows.pl/content/audiodeskrypcja-i-napisy-jako-techniki-uczenia-si%C4%99-j%C4%99zyka-%E2%80%93-projekt-clipflair>
quizizz.com
moviesegmentstoassessgrammargoes.blogspot.com
youtube.com
vimeo.com
goo.gl
bit.ly
edpuzzle.com
languageguide.org
lyricstraining.com
<http://jows.pl/artykuly/bezplatne-zasoby-internetowe-w-klasie-jezykowejj>
<https://www.etwinning.net/pl/pub/highlights/langoer-open-educational-reso.htm>
<https://eduscol.education.fr/langues-vivantes/>
<https://eduscol.education.fr/langues-vivantes/edunum>
<http://www.primlangues.education.fr/formation/outils-tice>
<https://www.education.gouv.fr/cid208/l-emploi-du-numerique-a-l-ecole.html>
<https://www.educarex.es/edutecnologias/innovated.html>
<http://www.indire.it/la-rete-di-avanguardia-educational-a-support-dellemergenza-health>
https://www.Education.it/coronavirus/didattica-a-distanza_rai.html
<http://www.treccaniscola.it/>
<https://reggiochildrenfoundation.org/didattica-on-line>
<https://www.miur.gov.it/scuola-digitale>
https://www.miur.gov.it/documents/20182/6080206/rapporto_indire_Competenze_digitali_Rapporto_DOCEN_T1.pdf/57d66dff-947d-4587-9c45-356c53c6562d?version=1.0
https://www.istruzione.it/scuola_digitale/index.shtml
<https://digit.olinfo.it/#/overview>

https://www.bildungserver.de/onlineressource.html?onlineressourcen_id=59090

<https://www.bildungserver.de/E-Learning-9402-de.html>

<https://www.na-bibb.de/service/veranstaltungen/details/news/digital-competencies-for-staff-in-adult-education/>

<https://www.bildungstor.de/themen/bildung-4-0/ausbildung-weiterbildung/>

https://www.die-bonn.de/weiterbildung/links/default.aspx?Kategorien_ID=17

<https://epale.ec.europa.eu/en/content/promoting-digital-skills-mission-adult-education>

https://www.dvvinternational.de/fileadmin/files/Inhalte_Bilder_und_Dokumente/Materialien/IPE/IPE_73_web.pdf

https://www.isb.bayern.de/download/18004/isb_info_2016_1_internet.pdf

<https://www.mebis.bayern.de/>

<https://studitemps.de/magazin/frauen-fuehlen-sich-durch-studium-weniger-gut-auf-digitalisierung-vorbereitet-als-maenner---brandenburger-hochschulen-sind-vorreiter/>

<https://km.bayern.de/lehrer/meldung/1832/umgang-mit-sozialen-medien-leitfaden-fuer-staatsbedienstete-vorgestellt.html>

<https://zumpad.zum.de>

<https://www.vhs-lernportal.de>

<https://www.sprachenvoss.de/>

www.menti.com

www.padlet.com

www.cryptpad.fr

www.bitpaper.io

https://www.bzh.bayern.de/uploads/media/2_2018_Behle_Maher.pdf